אלא כשנשתמש בהן, אבל לא נשתמש בהן אם אבדו פטור, לימא תיהוי תיובתא דרב יוסף *דאתמר שומר אבידה: רבה אמר כש"ח רב יוסף אמר כש"ש. אמר לך רב יוסף בגניבה ואבידה דכ"ע לא פליגי דחייב כי פליגי באונסין דשואל ר"ט סבר שרו ליה רבנן לאשתמושי בגוייהו והוה ליה שואל עלייהו ור"ע סבר לא שרו ליה רבנן לאשתמושי בגוייהו הלכך לא הוי שואל עלייהו, א"ה לפיכך דאמר ר"ע למה לי *{א"א בשלמא בגניבה ואבידה הוא דפליגי היינו דקתני ר"ע אומר לא ישתמש בהן לפיכך אם אבדו אינו חייב באחריותן ס"ד אמינא שומר שכר הוי כדרב יוסף ובגניבה ואבידה מחייב קא משמע לן לפיכך השתא דאמרת לא ישתמש בהן שומר שכר לא הוי ולא מחייב בגניבה ואבידה אלא אי אמרת בגניבה ואבידה דכולי עלמא לא פליגי דחייב, כי פליגי באונסין דשואל מאי לפיכך דרבי עקיבא} הכי מבעי ליה למתנא ר"ע אומר לא ישתמש בהן ואנא ידענא דכיון דלא ישתמש בהן לאו שואל הוי ואינו חייב באחריותן, לפיכך דרבי עקיבא למה לי משום לפיכך דרבי טרפון ולפיכך דרבי טרפון למה לי? הכי קאמר כיון דשרו ליה רבנן לאשתמושי בגוייהו כמאן דאישתמש בגוייהו דמי וחייב באחריותן, והא אבדו קתני? כדרבה

כדין שומר חינם

כשומר חינם

(רש"י) כשומר שכר

(ר"ט ור"ע)

וחייב באונסין

(קשה)

(רש"י ד"ה מאי)

כר' יוסף

ואמרת דלר"ע לא ישתמש

פשיטא דאינו חייב באחריות של אונסין

אם משתמש בהן פשיטא דחייב באחריותן

אע"פ שבפועל לא השתמש בהן

אלא · משום שכר שימוש מעות אבל שכר שמירת מצוה דנימא מגו דלא בעי למיתב ריפתא לעניא' דהעוסק במצוה פטור מן המצוה לא מחייבינן ליה : כשנשתמש · לאו דוקא אלא משום שכר שימוש קאמר מפני שמותר להשתמש בהן : כשומר חנם · ואינו חייב אלא בפשיעה: כשומר שכר · וחייב בגניבה ואבידה דשומר שכר מצוה הוא דהעוסק במצוה פטור מן המצוה: כולי עלמא לא פליגי דמחייב · כדין שומר שכר : מאי לפיכך דר"ע · כיון דאמר לא ישתמש מהיכא פסיקא לדעתין לחובינה דאיצטריך למימר אינו חייב:

והוי שואל עלייהו · תימה דהוה ליה למימר והוה לוה עלייהו ואם נאמר דאם באו בעלים קודם שהוציאם חייב להחזיר אותם מעות עצמם ולא אחרים הוה א"ש דקרי ליה שואל אך אי אפשר לומר כן דבפרק המפקיד (לקמן דף מג.) פריך אי נאנסו חייב מאי איריא הוציא כי לא הוציא נמי והשתא אי חייב להחזיר הן עצמן כשיתבע הגזבר אם כן לא קנאם השולחני בשלא הוציאם ולא מעל כדאמר פרק השואל (לקמן דף צט.) לא בקע בו לא מעל כיון שהמשאיל יכול לחזור בו וא"כ מאי פריך כי לא הוציא נמי אלא ודאי אפילו אם אותן המעות עדיין בעין אין צריך להחזיר הן עצמן וי"ל דנקט שואל משום דנקט אונסין דכתיב בקרא גבי שואל וגם לפי שמזכיר שומר חנם ושומר שכר · ר"ח וה"ג פסקו דהלכה כרב יוסף מההיא דאין בין המודר (נדרים דף לג:) דקאמר ומחזיר לו אבידתו חד אמר דוקא מדיר למודר אבל מודר למדיר לא משום דקא מתהני פרוטה דרב יוסף וחד אמר פרוטה דרב יוסף לא שכיחא ש"מ דכולהו אית להו דרב יוסף ואין זו ראיה דגם רבה מודה דבשעה שמתעסק באבידה שפטור מלמיתב רפתא לעניים אלא דס"ל דלא שכיחא שיבא עני בשעה שמתעסק בה לצורכה ואין סברא שיהא שומר שכר בעבור זה כיון דלא שכיח דבשעה שהאבידה בביתו ואינו מתעסק בה פשיטא דאף לרב יוסף אינו פטור מלמיתב רפתא לעני שהרי אדם שלבוש ציצית או שיש לו תפילין בראשו וכי יפטר מכל המצות והא דלקמן (דף נו.) מוקי רבה קרא (א) דוהשב תשיבם לגניבתו המשתמרת וקמ"ל דלא בעינן דעת בעלים כדמוקי רב יוסף בפרק הכונס (ב"ק דף נז. ושם) דרבה מוקי לה בשאינה משתמרת שמירה מעולה כמו בביתו ומייתי ראיה מינה דשומר אבידה כשומר חנם הוי אין ראיה דהלכה כרב יוסף דרבה גופיה הדר ביה כשהקשה לו רב יוסף דקמ"ל דלא בעינן דעת בעלים ומוקי לה בגניבתו המשתמרת דהא בקרא שור ושה כתיב ומודה רבה בבעלי חיים דהוי עלייהו שומר שכר דאהנקטינהו עגרי ברייתא וכשרוצה להביא ראיה לדבריו ולא ידע שיטית דרב יוסף היה צריך לדחוק ולהעמיד בכפותים ועוד דוחק אחר דהוי מוקי קרא לגניבתו שאינה משתמרת ואשמועינן קרא דהוי שומר חנם ולרבה אית ליה מסברא דהוי שומר חנם דלא מטי הנאה לידו ועוד *י"ל דלקמן ה"פ היכי דמי אי דלא מינטרא למר כדאית ליה מפשיעה ולמר כדאית ליה מגניבה ואבידה אמאי פטור ואי דמנטרא למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה וכו' ושלהי האומנין (לקמן דף פב: ושם) דאמר ר"א ישבע שאבד המשכון ויטול מעותיו ר"ע אומר אבד המשכון אבדו מעותיו ומוקי מתני' דהלוהו על המשכון שומר שכר דלא כר"א ומסיק דפליגי בשומר אבידה וקאמר לימא דרב יוסף תנאי היא ופרש"י דרבה ודאי תנאי היא דלא מצי סבר כר"ע אם כן משמע דאין הלכה כרבה דהוי כר"א דשמותי הוא וגם דמתניתי' לא אתיא כוותיה וי"ל דרבה ודאי לאו תנאי היא ואפילו לר"ע משום מצוה לא הוי שומר שכר וטעמא דר"ע דאמר אבדו מעותיו כדשמואל דאפילו בדלא שוי שיעור זוזי אבדו כל מעותיו דהוי כאילו פי' שאם יאבד המשכון שיאבדו מעותיו ור"א לית ליה דשמואל ואפילו שוי שיעור זוזי לא אבדו מעותיו אלא לרב יוסף כי נמי מוקי פלוגתייהו בדשמואל לא קאי ר' אליעזר כוותיה לפי מה שמדמה עתה במסקנא מלוה על המשכון לשומר אבידה שהוא פוטר את המלוה באבידה אלמא לא הוי שומר שכר ומשני דלאו מלתיה דרב יוסף אפי' כר"א ותדע דלא מצינו למימר דרבה לא מצי סבר כר"ע דהא בשמעתין משמע דכולהו סברי דרבה ולר"ע נמי הוי שומר חנם והא דתנן פרק שבועת הדיינין (שבועות דף מד: ושם) המלוה על המשכון ואבד המשכון שחייב באבידה מה שהמשכון יתר על החוב אליבא דרבה מבעיא לן לאוקמה באבדה בפשיעה דלא הוי ביה אלא שומר חנם דמה שכנגד החוב מפסיד אפילו לא אבד בפשיעה מטעמא דשמואל ואין זה דוחק דה"נ כי בעי גמרא מעיקרא לאוקמה פלוגתא דר"א ור' עקיבא בדשמואל או בדר' יצחק ולא היה מדמה לשומר אבידה צריך נמי לאוקמה מתני' דשבועות דמחייב לשלם באבדה מה שהמשכון יתר על החוב באבדה בפשיעה דמטעם דשמואל או דר' יצחק אין לחייב המלוה באבידת המשכון אלא במה שכנגד החוב ואדרבה מפ' האומנין (לקמן דף פב. ושם) יש להוכיח דהלכה כרבה דאי הלכה כרב יוסף אמאי מוקי גמרא אלא מחוורתא מתניתין דלא כר"א לוקמה באין מלוה צריך למשכון דהוי שומר שכר אפי' לר"א ופלוגתייהו במלוה צריך למשכון אלא ודאי משום דהלכה כרבה ואין הלכה כרב יוסף ולדידיה לא מצי לאוקמא מתניתין כר"א ועוד ראיה מפרק המפקיד (לקמן דף מג. ושם) דרב נחמן סבר נאנסו לא אלמא ס"ל דבהגהה שמותר להשתמש לא הוי אלא שומר שכר והיינו כרבה דלרב יוסף הוי שואל ואין לומר דהכא דהוי שומר אבידה דבלא היתר תשמיש הוי שומר שכר השתא דשרו ליה לאשתמושי בהו הוי שואל אבל התם דלא מיירי באבידה משום הנאת היתר תשמיש לבד לא הוי אלא שומר שכר לא היא כיון דבשביל היתר תשמיש לבד לא הוי אלא שומר שכר כרב נחמן א"כ בשביל שיש לו עוד פרוטה דרב יוסף משום שמירת אבידה אין סברא שיהא לו דין שואל דאטו אם מוסיפין שכר לשומר יהיה לו דין שואל ועוד דקי"ל כרבה בר *מסדה ענין ומחלה וליכא למימר דוקא במילי דבבא בתרא כדמפרש בתשובות דרב למה דהא אמר פרק מי שאחזו (גיטין דף עד: ושם ד"ה הא) והא קי"ל כרבה ולא קאמר בהא דהוה משמע בהא ולא במילי אחרינא כדקאמר על רשב"ג ובפרק מי שהוציאוהו (עירובין דף נב:) בשמעתין דהחזיק בדרך מתיישבת ההלכה יותר במה שהלכה כרבה לגבי דרב יוסף כדפי' שם רש"י ובסדר תנאים ואמוראים פוסק דרבה ורב יוסף הלכה כרבה בר מסדה ענין ומחלה וכל רבותינו שוין דבשאר דברים סתמא הלכה כרבה אי ליכא הוכחה כרב יוסף*: **לפיכך** דרבי טרפון למה לי · בשלמא לרבה דלפיכך דר"ע אשמועינן לאפוקי דרב יוסף מצינו למימר דלפיכך דרבי טרפון משום לפיכך דר"ע אתי למידק נמי דדוקא משום דמותר להשתמש חייב אבל אסור להשתמש פטור לאפוקי דרב יוסף אבל לרב יוסף מאי לפיכך וקשה דמאי בעי מאי לפיכך הלא חדוש גדול השמיענו דמעיקרא אמרינן דבמה שמותר להשתמש לא הוי אלא שומר שכר ולא כשואל דהא אבדו קתני דמשמע סתם אבידה בלא אונס והשתא מבעי לן למימר דמחמת היתר תשמיש הוי כשואל ואבדו היינו שטבע ספינתו בים ועוד דבפרק המפקיד (לקמן דף מג. ושם) אצטריך מתני' לאשמועינן דמחמת היתר תשמיש הוי שומר שכר לרב נחמן דאמר נאנסו לא גבי מפקיד מעות אצל (ב) חנוני דקתני צרורים לא ישתמש בהן לפיכך אם אבדו אינו חייב והא מלתא דפשיטא היא דאינו חייב באבידה כיון דשומר חנם הוא אלא סיפא איצטריכא ליה לאשמועינן דמותרין להשתמש בהן לפיכך אם אבדו חייב באחריותן והוי שומר שכר לרב נחמן דאמר נאנסו לא וכיון דאפילו למיהוי שומר שכר מחמת היתר תשמיש אצטריך לאשמועינן כ"ש הכא דאמר דהוי שואל דלאו מלתא דפשיטא הוא דאצטריך שפיר לאשמועינן אלא י"ל דלאו קושיא הוא אלא פירושא בעלמא הוא :

מסורת הש"ס

ב"ק נו: לקמן פב. שבועות מד. נדרים לג:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה והוי וכו' והא דלקמן מוקי רבה. קרא דהשב תשיבם: (ב) ד"ה לפיכך וכו' גבי מפקיד מעות אצל שולחני יקתני

גליון הש"ס

גמ' לפיכך דר"ע. כעין זה נדה דף ט ע"א ודף ס ע"ב :

[ב"ב קיד: קמג:]

[ועי' תוס' מגילה כט: ד"ה והלכתא כו']

עין משפט נר מצוה

קבב א מיי' פי"ג מהלכות גזילה ואבידה הלכה י סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רסז סעיף עז :

קבג ב ג מיי' שם הל' יז סמג שם טוש"ע ח"מ שם סעיף כה :

נושא: גדר השמירה על מעות של מכירת האבידה

ר"ל כעין נ"ל והכל תיכון אחר רש"ל

רבינו חננאל

ותאכיל לנשארים דקא מיכליא אלא מכור הכל: מה יהיה בדמים ר' טרפון אומר ישתמש בהן לפיכך אם אבדו חייב באחריותן ורבי עקיבא אומר לא ישתמש בהן וכו' עד כאן לא פליגי אלא בנשתמש בהן אבל אם לא נשתמש בהן דברי הכל פטור. לימא תהוי תיובתא דרב יוסף דאיתמר בפ' הכונס צאן לדיר שומר אבידה רבה אמר כשומר חנם ונשבע על הכל. רב יוסף אמר כשומר שכר שנשבע על האונסין ומשלם הגניבה ואבידה. ודחי רב יוסף בגניבה ואבידה כולי עלמא לא פליגי דחייב כשומר שכר כי פליגי באונסין ר' טרפון סבר אע"ג דבאבידה עצמה הוה לי' שומר שכר כיון דשרי ליה לאישתמושי בדמיה נעשה עליה כשואל וחייב גם על האונסין. ור' עקיבא סבר לא שרו ליה רבנן לאישתמושי בדמי אבידה הלכך לא הוי עלייהו אלא שומר שכר. ואקשי' עליה אי הכי למה ליה לר' עקיבא למיתנא לפיכך אי אמרת בגניבה ואבידה פליגי ר' טרפון סבר כיון דשרו ליה לאישתמושי בהו הוי ליה כשומר שכר עלייהו וחייב בגניבה ואבידה. ור' עקיבא סבר לא שרו ליה רבנן לאישתמושי בהו וכשומר חנם הוא עליהו שאם אבדו פטור וכל שכן נאנסו שפטור אלא אי אמרת בגניבה ואבידה דברי הכל חייב כי פליגי באונסין לתני רבי עקיבא אומר לא ישתמש בהן ומכלל ידענא דכיון דלא שרי לאישתמושי בהו לא הוי עליהו אלא כשומר שכר אבל שואל לא הוי עליהו לפיכך דקתני מאי אתא לאשמועינן ופרקי' ודאי ר' עקיבא לא הוי צריך למיתניה לפיכך מיהו איידי דתנא ר' טרפון לפיכך תנא איהו נמי לפיכך ומקשי' תוב לפיכך דר' טרפון נמי למה לי ופריק רב יוסף צריכא והכי קתני כיון דשרו ליה רבנן לאישתמושי בהו הוה ליה עליהו כשואל לפיכך אע"פ שלא נשתמש בהן חייב עליהן כשואל. ומקשי' עליה אי הכי לא הוה תני לפיכך אם אבדו חייב בהן דמשמע שומר שכר הוא חשוב באבידה אלא הוה ליה למיתנא לפיכך אם נאנסו חייב בהן דמשמע שואל הוי עליהן. ופריק רב יוסף האי אבדו דקתני נאנסו הוא. ומקשי' ומי קרו לאבדו נאנסו (היו) [אין] כדרבה דאמר בפ' הזהב הלכה שומר חנם אין נשבע וכו' נגנבו בלסטים מזוין אבדו שטבעה ספינתו בים :

בזוכית

אמר

(תרץ) כדרבה *דאמר רבה (דהוי אונס) "נגנבו" = בלסטים מזויין "אבדו" = שטבעה ספינתו בים. אמר **רב יהודה אמר שמואל** הלכה כר' (ישתמש בהן) טרפון; (א) 'ביד'רחבה' הוה ליה הנהו זוזי דיתמי, אתא לקמיה דרב יוסף אמר ליה מהו לאשתמושי בגויידהו? (ר' יוסף) א"ל הכי אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר' (ישתמש בהן) טרפון, א"ל אביי ולאו אתמר עלה א"ר חלבו אמר רב הונא (היתר שימוש) "לא שנו אלא בדמי אבידה הואיל וטרח בה (רש"י) אבל (כגון שמצא מעות) מעות אבידה דלא טרח בהו, לא (זוזי דיתמי) והני כמעות אבידה דמו? (ר' יוסף) א"ל זיל לא שבקו לי דאשרי לך: **מתני'** "מצא ספרים קורא בהן אחד לשלשים יום ואם אינו יודע לקרות גוללן אבל לא ילמוד בהן בתחלה ולא יקרא אחר עמו, "מצא כסות, מנערה אחד לשלשים יום ושוטחה לצרכה אבל לא לכבודו "כלי כסף וכלי נחושת משתמש בהן לצרכן אבל לא לשחקן "כלי זהב וכלי זכוכית לא יגע בהן עד שיבא אליהו *"מצא שק או קופה וכל דבר שאין דרכו ליטול הרי זה לא יטול:

גמ' אמר שמואל "המוצא תפילין בשוק שם דמיהן ומניחן לאלתר מתיב רבינא מצא ספרים קורא בהן אחד לשלשים יום ואם אינו יודע לקרות גוללן גוללן אין, שם דמיהן ומניחן לא? אמר אביי "תפילין בי בר חבו' משכח שכיחי, ספרים לא שכיחי ת"ר *"השואל ספר תורה מחבירו הרי זה לא ישאילנו לאחר, פותחו וקורא בו ובלבד שלא ילמוד בו בתחלה ולא יקרא אחר עמו 'וכן המפקיד ס"ת אצל חבירו (ת"ק) גוללו כל שנים עשר חדש פותחו וקורא בו, אם בשבילו פתחו אסור סומכוס אומר בחדש שלשים יום בישן שנים עשר חדש ר"א בן יעקב אומר אחד זה ואחד זה שנים עשר חדש: אמר מר השואל ספר תורה מחבירו הרי זה לא ישאילנו לאחר מאי אריא ס"ת אפי' כל מילי נמי *דאמר ר"ש בן לקיש (רש"י) על פי המש' בגיטין) "כאן שנה רבי "אין השואל רשאי להשאיל 'ואין השוכר רשאי להשכיר ס"ת איצטריכא ליה, מהו דתימא *ניחא ליה לאיניש דתיעביד מצוה בממוניה קמ"ל. (השואל ס"ת...) פותחו וקורא בו פשיטא ואלא למאי שייליה מיניה? סיפא איצטריכא ליה ובלבד שלא ילמוד בו בתחלה. וכן המפקיד ס"ת אצל חבירו גוללו כל שנים עשר חדש פותחו וקורא בו ① (רש"י דקתני קורא בו) מאי עבידתיה גביה ② ותו אם בשבילו פתחו אסור הא אמרת פותחו וקורא בו הכי קאמר "אם כשהוא (כשגוללו לס"ת) גוללו פותחו וקורא בו מותר אם בשבילו פתחו אסור סומכוס אומר בחדש שלשים יום, בישן שנים עשר חדש, ר"א בן יעקב אומר אחד זה ואחד זה שנים עשר חדש ר"א בן יעקב היינו תנא קמא? אלא (רש"י) אימא ר' אליעזר בן יעקב אומר אחד זה ואחד זה שלשים יום: אבל לא ילמוד בו בתחלה ולא יקרא אחר עמו: ורמינהו לא יקרא פרשה וישנה ולא יקרא בו פרשה ויתרגם ולא יפתח בו יותר מג' דפין ולא יקראו בו שלשה בני אדם בכרך אחד הא שנים קורין? אמר אביי לא קשיא כאן בענין אחד כאן בשני ענינים: מצא כסות מנערה אחד לשלשים יום: למימרא דניעור מעלי לה והאמר רבי יוחנן מי שיש לו גרדי אומן בתוך ביתו (שיארוג לו טליתות חדשות תמיד) ינער כסותו בכל יום? ① אמרי בכל יום קשי לה, אחד לשלשים יום מעלי לה ② איבעית ③ אימא לא קשיא (דנוח- באדם א') "הא בחד והא (קשה לה) בתרי איבעית אימא ④ לא קשיא (דקשה לה) "הא בידא והא בחוטרא איבעית אימא לא קשיא "הא בדעמרא הא בדכיתנא *א"ר יוחנן כסא דחרשין ולא כסא דפושרין ולא אמרן אלא בכלי מתכות אבל בכלי חרש לית לן בה, ובכלי מתכות נמי לא אמרן אלא דלא (רותח) צויץ אבל דצויץ לית לן בה, ולא אמרן אלא דלא שדא ביה ציביא אבל שדא ביה (רש"י) ציביא לית לן בה: א"ר יוחנן *מי שהניח לו אביו מעות הרבה ורוצה לאבדן: -2- ילבש -1- בגדי פשתן וישתמש בכלי -3- זכוכית וישכור פועלים ואל ישב עמהן- ① ילבש *בכלי פשתן = בכתנא רומיתא ② וישתמש בכלי זכוכית = בזוגיתא חיורתא, ③ וישכור פועלים ואל ישב עמהן תרגומא

בתורי

כדרבה· בפרק הזהב (לקמן דף נח·) גבי בני העיר ששלחו את שקליהן: **בדמי אבידה·** שמכרה לאחר שנטפל בה כמו שאמרו חכמים: **אבל מעות אבידה·** כגון שמצא מעות בכיס או שלש מטבעות עשויין כמגדלין: **מתני' אחת לשלשים יום·** שמתעפשין כשהוהים מלפותחן וכל ספרים שלהן היו עשויין (ב) (בגלילה) בגליון: **גוללן·** מתחילתן לסופן שיכנס בהן האויר: **בתחלה·** מה שלא למד מפני שצריך להשהותו לפניו: **ולא יקרא אחר עמו.** לפי שזה מושך אצלו וזה מושך אצלו ונקרע: **שוטחה לצרכה·** לשלוט בה אויר שלא תכלה ולא תאכלנה עש: **לצרכן·** שמתעפשים בקרקע שצריך לתתן בקרקע כדאמרינן לקמן שזו היא שמירתן ולפיכך משתמש בהם לפרקים: **אבל לא לשחקן·** לא ישתמש בהן זמן ארוך שישחקו אוו"ר בלע"ז: **לא יגע בהן·** זהב אינו מתעפש בארץ, וזכוכית שמא ישבר: **שאין דרכו ליטול·** דבר שגנאי הוא לו שאדם חשוב הוא ואין דרכו ליטול קופה שלו להכניסה מן החוץ לבית שמור לא יטול ופטור מהשבת אבידה דילפינן מוהתעלמת: **גמ' בי בר חבו·** בבית פלוני העושה תפילין מצויין לימכר ויחזור ויקנה מן הדמים: **גוללו·** בכל שנים עשר חדש פעם אחת: **אם בשבילו פתחו·** כולה מפרש לקמיה: **מאי אריא ספר·** שהוא נוח להתקלקל בטשטוש וקריעה: **כאן שנה רבי·** במסכת גיטין (דף כט·) תנן השולח גט בארץ ישראל הרי זה משלחו ביד אחר ואם אמר לו טול חפץ פלוני הימנה לא ישלחנו ביד אחר שאין רצונו שיהא פקדונו ביד אחר ואמר ר"ל עלה "כאן שנה רבי" במשנה זו למדנו רבי סתם המשניות אין השואל כו' דבכולהו שייך למימר אין רצונו שיהא פקדונו ביד אחר: **מאי עבידתיה גביה·** קס"ד לצרכו קאמר ולא לצורך ספר תורה דהא לצורך ספר תורה תנא ליה "גוללו כל שנים עשר חדש" להכי פריכן מאי עבידתיה דהאי גבי ספר תורה לקרות בו לצורך עצמו: **אם כשהוא גוללו·** להנאת ס"ת פתחו וקרא בו מותר: **בחדש שלשים יום·** החדש ממהר להתעפש מן הישן: **אימא אחד זה ואחד זה שלשים יום·** ומתני' נמי דקתני "קורא בהן אחת לשלשים יום" ולא מפליג בין ישן לחדש ר"א בן יעקב היא: **בענין אחד·** [א] בפרשה אחת אין קורין: **בשני ענינים·** זה בדף זה וזה בדף זה קורין דלא אתי לנמוטי מהדדי: **מי שיש לו גרדי אומן בביתו·** שיארוג לו טליתות חדשות תמיד: **ינער כסותו בכל יום·** ולמדנו דרך ארץ דניעור קשה לה: **בחד·** באדם אחד אין ניעורו קורעה: **בתרי·** האוחזין בשני ראשיה ומנערין וממתחין אותה יותר מדאי וקשה לה: **דעמרא·** [ב] קשה לה שנמתחת ונקרעת: **כסא דחרשין·** נוח לשתות כוס של מכשפות מכוס של מים פושרין ואיידי דאיירי במילי דרבי יוחנן בהלכות דרך ארץ נקט הני שמעתא: **צויץ·** רותח: **ליביא·** כל דבר שטחנין לתוך המשקה או עשבים או תבלין או עקרי בשמים קרי ליביא: **ורוצה לאבדן·** ללמדנו בא שלא ירגיל אדם בכך שהעושה
אלה מאבד מהר הון רב: **כפנא רומיתא·** דמיהם יקרין וממהרין לכלות: **פרגמא·** להך שכירות דפועלים: **בתורי·** בפועלים המנהיגים בשוורי בעה"ב:

דנפים

בזכוכית לבנה· וא"ת והא אמרינן פרק עגלה ערופה (סוטה דף מח·) דמשחרב בית המקדש בטלה זכוכית לבנה וי"ל דלא בטלה לגמרי קאמר אלא דלא שכיחא דהא רב הונא תבר זכוכית חיורתא בחופה בגו פ' *אין עומדין (ברכות דף לא· ע"ש):

קכד א מיי' פי"ג מהל' גזלה ואבדה הל' יח סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רסז סעיף כה:

קכה ב מיי' שם הל' יג טוש"ע שם סעיף כ:

קכו ג מיי' שם הל' יא טוש"ע שם סעיף יח:

קכז ד ה מיי' שם הל' יג טוש"ע שם סעיף יט:

קכח ו מיי' שם פי"א הל' יג סמג שם טוש"ע ח"מ סי' רסג סעיף א: [וע"ע תוס' שבת כ: ד"ה אלן]

קכט ז ח מיי' שם פי"ג הל' יד סמג שם טוש"ע ח"מ סי' רסז סעיף כח [רב אלפס כאן ובהלכות תפילין דף עה.]

קל ט מיי' פ"ח מהל' שכירות הלכה ד טוש"ע ח"מ סי' שמב:

[שבועות ל:]

קלא י מיי' פ"ז מהל' שאלה ופקדון הל' ד ופי"ג מהלכות אבדה הלכה יג סמג עשין עד פח טוש"ע ח"מ סי' רנג סעיף כ:

קלב כ מיי' פ"ח מהל' שכירות הלכה ד סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' שמב:

קלג ל מיי' שם סמג שם טוש"ע ח"מ סי' שז סעיף ד:

קלד מ מיי' פ"ז מהל' שאלה ופקדון הלכה ד סמג עשין פח טוש"ע ח"מ סי' רנג סעיף כ:

קלה נ ס ע מיי' פי"ג מהל' גזילה ואבדה הלכה יא ופ"ז מהלכות שאלה ופקדון הל' ד סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רסז סעיף יא וסי' רנג סעיף כא:

נושא

מהו להשתמש בזוזי דיתמי; חילוק בין מעות שמצא למעות שיש לו מעות מכירת אבידה

נושא/מקור

מציאות שונות וטיפולן

נושא:
טיפול בס"ת
1. השְאלה
2. פיקדון

נושא
טיפול במציאת כסות

מבנה:
◇ אימרות של ר' יוחנן בענייני שאלת ממון ובריאות
△ "ולא אמרן" אלא... הגבלות

רבינו חננאל

אמר ר' יהודה אמר שמואל הלכה כר"ט והני מילי בדמי אבידה כגון שמצא אבידה ומטפל בה הזמן שאמרו חכמים ואחר כך מכרה בב"ד הואיל וטרח בה שרו ליה לאישתמושי בהו והשכר לעצמו אבל מצא צרור ובתוכו מעות לא שרו ליה לאישתמושי בהו וכן זוזי דיתמי דהוו מופקדין גביה לא שרו ליה רבנן לאישתמושי בהו שהוא מעשה דרחבה דפרישנא בשמעתא דא וכבר פירשנוהו בפ' הכונס צאן לדיר ביאור יפה וכי כרב יוסף קיימא לן בהא דאמר שומר אבידה כשומר שכר הוא: מתני' מצא ספרים קורא בהן אחד לל' יום וכו'. אמר שמואל המוצא תפילין שם דמיהן ומניחן מאי טעמא דהא בבי בר חבו שכיחי תפילין ואם אתו מרייהו ואמרי תפילין בעינא זבני ויהבי ליה אבל ספרים גוללן ומניחן אצלו עד שיבא בעליהן ויתנו סימנים ויקחום. ת"ר השואל ספר תורה מחבירו לא ישאילנו לאחרים. ומקשי' מאי אריא ספר תורה אפי' כל מילי נמי דהא אמר ר' שמעון בר לקיש פרק כל גט שנכתב הלכה ואם אמר לו טול לי ממנה חפץ פלוני לא ישלחנו ביד אחר כאן שנה דאין השואל רשאי להשאיל ולא השוכר רשאי להשכיר כיון דכל מתניתא דשנאה ר' חייא אמרי' ר' לא שנאה ר' חייא מנין ליה וזו שנויה במשנת ר' חייא ור' הושעיה הכי א) אין השואל רשאי להשאיל ולא השוכר להשכיר ולא השואל רשאי להשכיר ולא השוכר רשאי להשאיל ולא זה המופקדין אצלו רשאי להפקיד אצל אחר אלא אם נתנו בעלים רשות לפיכך הוצרך ריש לקיש לפרש שגם זה שנאה ר' ואסקה ואפי' ספר תורה דמצוה הוא לא ישאיל. ב) פותחו וקורא בו כדי לנערו אבל לא ילמד בו. וכן המפקיד ס"ת אצל חבירו דינו כדין המוצא ג) מנערה אחד לל' יום. וסוגיא לנערה במאני דכיתנא קשי להו ובמאני דעמרא בתרי אינשי או בחוטרא או בכל יומא קשי להו. אבל חד גברא ביומא חדא לל' יום מעלי להו. אמר ר' יוחנן כסא דחרשין ולא כסא דפושרין פי' נוח לו לאדם לשתות כוס שיש בו מיני כשפניות כדמתרגמינן מכשפה חרשא מלשתות כוס מים פושרין

שלא

א) והוא כתוספתא דמכילתין בפ"ג. ב) נראה דדיבור כזה שייך אחר דיבור וכן המפקיד ס"ת וקאי אמפקיד ס"ת וזו"ק. ג) נראה דצ"ל [מצא כסות].

לקמן מג· נח·

הגהות הב"ח

(א) גמ' בי רחבה הוה להו הנהו וכו' אתו לקמיה דרב יוסף אמרו ליה וכו' אמר להו הכי אמר וכו' דלאשרי לכו כצ"ל וכ"נ ובאשר"י גורס ביד רחבה ה"ל הנהו זוזי דיתמי אתא ככל בלשון יחיד: (ב) רש"י ד"ה אחת וכו' היו עשויין בגלילה כס"ד:

[מסכת סופרים פ"ה הל' טז]

גיטין כט.

[פסחים ד: בכורות יח: נח.]

הגהות הגר"א

[א] רש"י ד"ה בענין אחד כו'. נ"ב וכן פי' הרא"ש אבל הרמב"ם פי' להיפך: [ב] שם ד"ה דעמרא קשה כו'. נ"ב אבל רי"ף ורמב"ם ותו"ס פי' להיפך:

חולין פד:

[שם]

בגדי פשתן כצ"ל